

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДІТЕЙ В РІЗНОВІКОВІЙ ГРУПІ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Підлипняк І. Ю.

викладач

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

Сутність супроводу полягає у створенні умов з боку вихователя для формування математичної компетенції дитиною в рамках різновікової групи. Що в свою чергу передбачає побудову організації педагогічного процесу та організації міжвікової взаємодії, що призводить до взаємонавчання.

Компетенція дитини дошкільного віку – це її особистісне надбання. Найбільш успішне формування компетенцій може відбуватися тільки в особистісно-орієнтованому освітньому процесі. Формування компетенцій відбувається засобами змісту дошкільної освіти [1].

Освітня компетенція припускає засвоєння дитиною не відокремлених один від одного знань і вмінь, а оволодіння комплексною процедурою, у якій для кожного виділеного напрямку наявна відповідна сукупність освітніх компонентів, що мають особистісно-діяльнісний характер.

Для виникнення реальної педагогічно ефективної взаємодії і спілкування між дітьми необхідна провідна роль педагога, специфіка діяльності якого полягає в здійсненні організованої педагогічної взаємодії з дітьми різного віку.

Зміст і форма педагогічної взаємодії в різновіковій групі дошкільного навчального закладу мають низку особливостей, а саме: педагогові доводиться одночасно враховувати рівень розвитку дітей різного віку, впливати на дітей окремої вікової групи і на їх різновікові об'єднання. Як суб'єкт освітнього процесу педагог різновікової групи здійснює педагогічну взаємодію з дітьми різного віку з урахуванням специфіки даної групи. При цьому різні варіанти різновікової взаємодії дітей дозволяють педагогові варіювати способи, форми організації освітнього процесу.

Умовами для придбання знань, умінь і навичок дітьми різновікової групи можуть бути: диференціювання дітей за віком на підгрупи; індивідуалізований підхід до навчання (з урахуванням рівнів індивідуального розвитку); використання в роботі диференційованих (різномірних) програм; доцільне сполучення колективних і індивідуальних форм навчання [3].

В основу роботи з формування математичної компетенції у різновіковій групі покладено принцип диференційованого підходу до навчання, який здійснюється, у процесі засвоєння математичних знань, умінь і навичок кожною дитиною зокрема. Дані, здобуті при вивченні рівнів їхнього оволодіння, дають змогу визначити основні педагогічні завдання у роботі з окремими підгрупами дітей і намітити шляхи реалізації їх, а також постійно контролювати ефективність навчально-виховної роботи.

Оскільки диференційований підхід дозволяє ефективно побудувати роботу з різними групами з метою реалізації можливості особистісної взаємодії за кожною дитиною, розвитку у неї у процесі роботи з колективом індивідуальних здібностей та особливостей. Тому, як підкреслюють науковці, диференційований підхід у навчанні останнім часом продовжує вивчатися як один із засобів підвищення ефективності формування навчальних знань і всебічного розвитку дітей.

Зауважимо, що використання у дошкільних навчальних закладах фронтальних, групових та індивідуальних форм організації педагогічного процесу, допомагає по-різному вибудовувати взаємини педагога з дітьми та дітей між собою [2].

Фронтальне навчання, як правило, породжує авторитарний стиль спілкування, оскільки можливості прямого контакту педагога з дітьми при цьому є значно обмеженими.

При груповому навчанні, яке охоплює вісім – дванадцять дітей, між педагогом та вихованцями встановлюється більш тісний зв'язок, що будується на діалозі. Фронтальні форми роботи дають педагогові можливість водночас впливати на велику кількість дітей. На перший план тут виступає, взаємодія

вихователь – група. Завдання, які пропонуються молодшим дітям, кожна дитина має зрозуміти й сприйняти як особисте до неї звернення. Зрозуміло, що в умовах різновікової групи важко сформулювати навчальне завдання так, щоб воно відповідало рівню всіх дітей. Молодші діти зазвичай погано сприймають завдання, не звернені до них безпосередньо, а якщо й сприймають, то не завжди правильно їх розуміють, тому часто тлумачать по-своєму. Отже, практика свідчить, що під час застосування фронтальних форм роботи в різновіковій групі ділові взаємини у педагога встановлюються тільки з найактивнішими й самостійними дітьми. Інші вихованці або наслідують дії своїх товаришів, або підмінюють завдання на свій розсуд.

Організація педагогічного процесу у різновіковій групі потребує від педагога знання програми всіх вікових груп, уміння зіставляти програмові вимоги з віковими та індивідуальними особливостями дітей, здатність правильно розподіляти увагу, зрозуміти й бачити кожну дитину і всю групу в цілому, спрямовувати розвиток дітей згідно із завданнями виховання і можливостями. Зазначено й ті переваги, які характерні саме для різновікової групи: спілкування молодших дітей зі старшими створює сприятливі умови для формування випереджаючих знань та взаємного навчання. Проте досягти цього можна лише за правильної організації навчально-виховного процесу.

Література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / А. М. Богущ, Г. В. Беленька, О. Л. Богініч та ін. — К.: Видавництво, 2012. — 26 с.
2. Давидчук А. М. Форми організації навчання в різновіковій групі дитячого садка / А. М. Давидчук, А. Г. Тамбовцева – К., 1992. — 36 с.
3. Степанова Т. М. Індивідуалізація і диференціація навчання математики дітей старшого дошкільного віку. Монографія. / Т. М. Степанова – К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. — 208 с.